Beek Speelt 2026-2032

Investeren in spelen
is investeren in bewegen,
gezondheid en samenleven

Hanny Ras-Kluitenberg - Beleidsadviseur Sport
Ruben Welkenhuysen - Beleidsmedewerker Speel- & Beweegruimte

beek
uw gemeente.

augustus 2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

2. Visie op spelen en bewegen in de gemeente Beek 5

3. Beleidskaders en uitgangspunten voor de speelruimte 7

3.1 Beleidsontwikkeling over spelen in Beek (1992–2024)

3.2 Nieuwe onderzoeken en de behoefte aan vernieuwing

3.3 Lokale en landelijke beleidskaders: sport, inclusie en leefomgeving

3.4 De waarde van buitenspelen voor Beek

3.5 Factoren van invloed op buitenspelen

3.6 Beleidsmatige richtlijnen voor de speel- en beweegruimte

3.7 Toegankelijkheid als rode draad: de 11 B's

3.8 Samenvattend: het fundament voor keuzes

4. Inventarisatie en analyse van de huidige situatie 18

4.1 Een brede participatieve basis

4.2 Belangrijkste algemene bevindingen

4.3 Gebiedsgericht inzicht: wat speelt er waar?

4.4 Conclusie

5. Strategische keuzes per kern: richting voor de toekomst 22

5.1 Gemeentebrede beleidskeuzes

5.2 Strategisch kader per kern

5.3 Van visie naar uitvoering

6. Programma 2025–2032: concrete acties en prioriteiten 29
6.1 Inleiding: van visie naar uitvoering
6.2 Aanpak per speelplek: stapsgewijze uitvoering
6.3 Participatie en betrokkenheid
6.4 Beleidsmatige afwegingskaders
6.5 Meerjarenoverzicht
6.6 Reflectie op doelbereik

7. Financiering en subsidiemogelijkheden 35
7.1 Inleiding: een realistisch financieel kader
7.2 Structurele middelen en beheerbudgetten
7.3 Aanvullende jaarlijkse kwaliteitsimpuls
7.4 Projectmatige investeringen en gebiedsontwikkelingen
7.5 Externe financiering en subsidiemogelijkheden
7.6 Efficiëntie, samenwerking en kostenbewustzijn
7.7 Financiële strategie richting 2032

8. Monitoring, participatie en bijstelling 39
8.1 Doel van monitoring
8.2 Tweejaarlijkse monitoring en voortgangsrapportage
8.3 Participatie, signalen en lokaal eigenaarschap
8.4 Bijstelling van beleid en programmering
8.5 Verantwoording en communicatie

9. Uitvoering en organisatie 41
10. Slotbeschouwing en doorkijk 42
Bijlage: Bronnen en geraadpleegde documenten 43

1. Inleiding

Verschillende onderzoeken en ervaringen laten zien dat mensen, van alle leeftijden, steeds minder buiten komen om actief bezig te zijn. Speeltuinen lopen leeg, minder jongeren gaan naar buiten voor een potje voetbal en ouderen maken nog zelden een rondje om het park.

Iedereen kan een reden hebben om niet naar buiten te gaan. Bijvoorbeeld doordat in de online wereld meer te beleven is, er maar beperkte toegang tot een speeltuin is, angst om te vallen, verstedelijking en nog een aantal andere factoren. Voor sommigen is het een keuze om binnen te blijven en voor anderen een beperking om niet naar buiten te kunnen gaan. Dat is jammer, want tijd in de buitenlucht heeft vaak een positief effect op mensen. Buiten zijn kan bijdragen aan een verbeterde fysieke en geestelijke gezondheid. Verder is het een impuls voor sociale, zintuiglijke en creatieve vaardigheden. Ook leren kinderen buiten vaak nog nieuwe levensvaardigheden, wat kan helpen bij het ontwikkelen van veerkracht en zelfvertrouwen. Al met al draagt buiten zijn dus bij aan gezonde levensstijlgewoonten voor jong en oud.

De gemeente Beek heeft zich de afgelopen jaren enorm ontwikkeld op het gebied van sport. Daarmee zijn de beweegcijfers verbeterd, maar de beweegdoelen nog niet gehaald.

Daarom wordt nu ingezet op een aanvullend aspect: spelen. Met een buitenruimte die uitnodigt tot spelen, worden mensen in beweging gebracht. Spelen is immers ook bewegen.

De gemeente streeft naar een geoptimaliseerde, inclusieve en beweegvriendelijke openbare ruimte. Hierbij wordt rekening gehouden met de aanwezige voorzieningen, de verschillende doelgroepen en belanghebbenden, en de noodzaak tot veilig en toegankelijk gebruik. Met een toekomstgerichte speel- en beweegruimte die aansluit op de huidige en toekomstige wensen, wil de gemeente inwoners stimuleren om weer meer naar buiten te gaan. Zo wordt toegewerkt naar het doel dat in 2032 ten minste 70% van de inwoners dagelijks beweegt. Als eerste stap heeft begin 2024 overleg plaatsgevonden met de kindergemeenteraad van Beek. Deze raad heeft meerdere vergaderingen gewijd aan het thema speeltuinen. Belangrijke onderwerpen waren toestellen, natuur, veiligheid, onderhoud en betrokkenheid. Hieruit bleek dat meerdere speeltuinen in de gemeente niet toekomstbestendig zijn. Dit vormde het startpunt voor een breder onderzoek en de basis voor dit nieuwe speelbeleid.

Met dit beleid kiest de gemeente Beek voor een duidelijke koers: investeren in spelen is investeren in bewegen, gezondheid en samenleven.

Rob Schwillens
Wethouder Openbare Ruimte

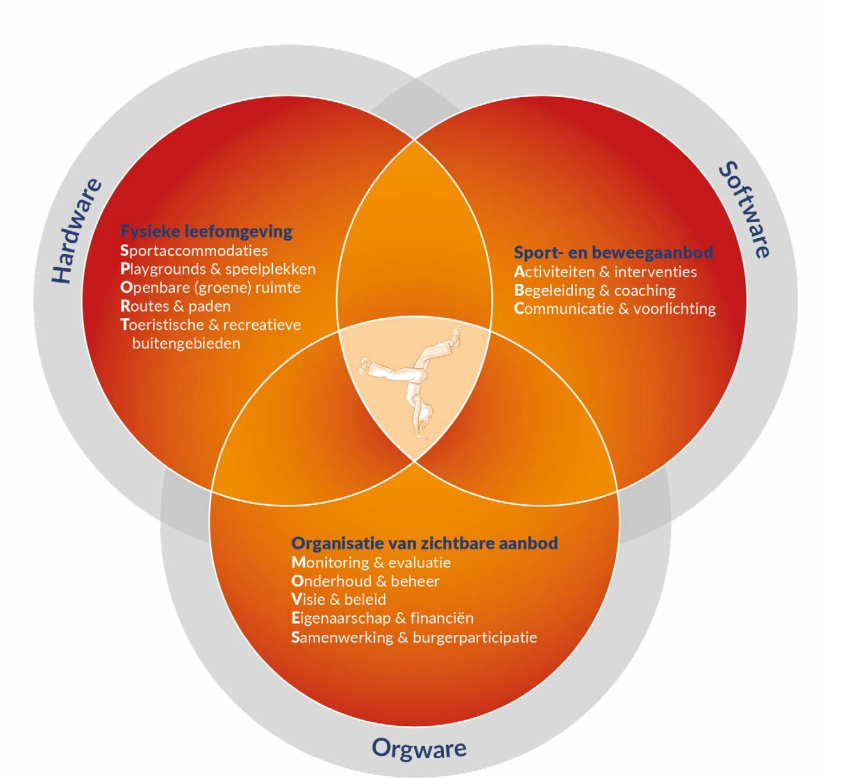
2. Visie op spelen en bewegen in de gemeente Beek

De gemeente Beek heeft zich de afgelopen jaren sterk ontwikkeld op het gebied van sport. Hoewel de beweegcijfers zijn gestegen, is het gestelde doel nog niet behaald. Daarom zet de gemeente de komende jaren nadrukkelijk in op spelen als volwaardig en aanvullend onderdeel van bewegen.

Spelen is méér dan een vrijetijdsbesteding: het is een laagdrempelige manier om in beweging te komen, vaardigheden te ontwikkelen en anderen te ontmoeten.

Een buitenruimte die uitnodigt tot spelen, draagt bij aan een gezondere, vitalere en socialere samenleving.

De gemeente Beek streeft naar een **inclusieve en beweegvriendelijke leefomgeving** waarin iedereen kan meedoen. Dat doen we op basis van het **Beweegvriendelijke Omgevingsmodel** (BVO-model), waarin hardware (de inrichting), software (het gebruik) en orgware (de organisatie) samenkomen.

Inclusie vormt hierin een centrale pijler. De gemeente hanteert de **100-70-50-regel** als leidraad voor het ontwerp van inclusieve speelplekken:

- Iedereen is 100% welkom.
- 70% van de speelaanleidingen is bereikbaar voor iedereen.
- 50% van de speelaanleidingen is bespeelbaar voor ieder kind en is gericht op het stimuleren van ontmoeting en samen spelen.

De focus binnen dit beleid ligt op kinderen en jongeren tot circa 12 jaar. Daarmee sluit het beleid aan op de leeftijdsgroep waarvoor speeltuinen in de praktijk het meest gebruikt en relevant zijn. Voor oudere jeugd en jongvolwassenen (13–23 jaar) zijn er binnen de gemeente Beek andere voorzieningen beschikbaar, zoals openbaar toegankelijke sportlocaties, Jong in Beek (lokaal jongerennetwerk) en Jong046 (regionaal jongerenwerk binnen de Westelijke Mijnstreek).

Hoewel deze groepen niet centraal staan in dit speelbeleid, wordt bij locatieontwikkeling wél rekening gehouden met ontmoeting en beweegstimulering voor iedereen.

Deze aanpak draagt bij aan het gemeentelijk doel: **in 2032 beweegt minimaal 70% van de inwoners dagelijks**. Door het stimuleren van buitenspelen als vanzelfsprekend onderdeel van bewegen, wordt dit doel haalbaar. Kinderen die vandaag buitenspelen, blijven dat als volwassenen ook vaker doen.

3. Beleidskaders en uitgangspunten voor de speelruimte

De toekomst van spelen in de gemeente Beek vraagt om meer dan alleen nieuw beleid: het vraagt om stevige fundamenten. Hoofdstuk 3 vormt daarom het inhoudelijk kernhoofdstuk van dit speelbeleid. Hierin worden beleids-ontwikkelingen uit het verleden, actuele kaders en wetenschappelijke inzichten samengebracht tot een onderbouwde basis voor de Speel- & Beweegruimte van Morgen.

3.1 Beleidsontwikkeling over spelen in Beek (1992–2024)

De gemeente Beek kent een lange geschiedenis van speelbeleid. Al in 1992 werd de beleidsnota *Verantwoord Spelen* vastgesteld. Deze richtte zich op het creëren van voldoende speelruimte en voorzieningen voor kinderen in de openbare ruimte. Latere documenten, zoals de *Stand van zaken-notitie* (1996), het *Speeltuinenplan* (2001), de *Nota Speelruimte* (2007) en de *Nota Spelen 2013–2016*, bouwden voort op deze basis.

In al deze documenten stond het belang van een veilige, toegankelijke en uitnodigende speelomgeving centraal. Elementen als verkeersveiligheid, sociale cohesie, betrokken-heid van bewoners en inclusiviteit vormden de rode draad. Toch is het speelbeleid sinds 2014 niet meer geactualiseerd, terwijl maatschappelijke ontwikkelingen, vergrijzing, ontgroening en nieuwe inzichten over gezondheid, participatie en inclusie daartoe wel aanleiding gaven.

3.2 Nieuwe onderzoeken en de behoefte aan vernieuwing

Sinds 2023 is de gemeente Beek gestart met een heroriëntatie op haar speel- en beweegbeleid. In samenwerking met inwoners, de kindergemeenteraad, professionals, Speeltuinwerk Limburg en andere partijen, zijn inventarisaties en onderzoeken uitgevoerd. Hieruit blijkt dat veel speelplekken verouderd zijn, niet toekomstbestendig zijn ingericht en niet meer aansluiten op de behoeften van kinderen van nu.

Daarnaast is geconstateerd dat eerder geplande verdiepende analyses (zoals het leggen van demografische data over dekkingskaarten van speelvoorzieningen) nooit volledig zijn uitgevoerd. Het nieuwe beleid grijpt deze kans aan om dat alsnog op te pakken, vanuit een integrale benadering waarin demografie, behoefte en bestaande voorzieningen op elkaar worden afgestemd.

3.3 Lokale en landelijke beleidskaders: sport, inclusie en leefomgeving

Dit speelbeleid staat niet op zichzelf. Het sluit aan op diverse lokale beleidsdocumenten, zoals het *Sportakkoord II*, het gemeentelijk sport-beleid *Beek in Beweging (2023–2032)*, de *Lokale Inclusie Agenda Beek voor Iedereen (2024–2028)* en het *Bestuursakkoord 2022–2026*.

Ook is er samenhang met landelijke akkoorden en visies, zoals het *Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)*, het *BVO-model (Beweegvriendelijke Omgevingsmodel)* en het *Programma School en Omgeving*.

Belangrijke verbindingen zijn:

- **Gezondheid:** spelen als motor voor beweging, preventie en een gezonde leefstijl.
- **Inclusie:** speelplekken waar ieder kind mee kan doen, met of zonder beperking.
- **Sociale cohesie:** ontmoetingsplekken waar kinderen, ouders en buurtbewoners samenkomen.
- **Onderwijs & opvoeding:** koppelingen met NJOY Beek en programma's die naschools bewegen bevorderen.

Het *Beweegvriendelijke Omgevingsmodel* vormt de leidraad: een gezonde leefomgeving is een omgeving die uitnodigt tot sporten, spelen en ontmoeten. Daarbij moeten hardware (inrichting), software (activiteiten) en orgware (organisatie) op elkaar zijn afgestemd.

3.4 De waarde van buitenspelen voor Beek

Spelen is van onschatbare waarde. Het draagt bij aan de gezondheid, ontwikkeling, het welzijn en de leefbaarheid van de hele samenleving. Buitenspelen is meer dan een leuke activiteit: het is een essentieel onderdeel van gezond opgroeien.

De positieve effecten van buitenspelen zijn breed en raken meerdere maatschappelijke domeinen. Van fysieke gezondheid tot mentale veerkracht, en van sociale ontwikkeling tot leefbare buurten. Buitenspelen draagt bij aan fysieke, mentale, sociale en cognitieve ontwikkeling én versterkt de leefbaarheid van buurten.

Deze onderbouwing bevestigt dat investeren in spelen een investering is in gezondheid, weerbaarheid, participatie en sociale cohesie.

Tabel 1 – Positieve effecten van buitenspelen

Categorie	Positieve effecten van buitenspelen
Jong geleerd is oud gedaan	• Kinderen die al jong vaardig zijn in spelen, blijven ook op latere leeftijd vaker fysiek actief. • Regelmatig buitenspelen vergroot de kans op deelname aan sportverenigingen en actieve verplaatsing (zoals lopen of fietsen naar school).
Fysieke gezondheid en motorische ontwikkeling	• Buiten spelen stimuleert intensief, gevarieerd en langdurig bewegen. • Kinderen hebben een verminderde kans op het ontwikkelen van overgewicht en/of chronische leefstijlziekten, als zij bewegen. • Buitenspelen bevordert de motorische ontwikkeling, wat kinderen helpt om ook op latere leeftijd actief te blijven. • Kinderen die buitenspelen hebben een betere balans, coördinatie en lichaamsbewustzijn. • Blootstelling aan zonlicht draagt bij aan de aanmaak van vitamine D.
Mentale gezondheid	• Kinderen die overdag buitenspelen, slapen langer en beter. • De combinatie van bewegen en spelen biedt zowel fysieke ontlading als mentale ontspanning.
Sociaal-emotionele ontwikkeling	• Door te spelen met andere kinderen ontwikkelt een kind sociale vaardigheden. • Spelen ondersteunt de ontwikkeling van emotieregulatie, eigen grenzen stellen, omgaan met successen en tegenslagen, zelfvertrouwen en zelfstandigheid.

Categorie	Positieve effecten van buitenspelen
Cognitieve ontwikkeling	• Bewegen zorgt voor een betere doorbloeding van de hersenen. Dit verbetert cognitieve functies, de concentratie en het probleem-oplossend vermogen. • Buitenspelen vermindert hyperactiviteit en bevordert creativiteit.
Maatschappelijke waarde van buitenspelen	• Kinderen moedigen elkaar aan om buiten te spelen. • Ouders ontmoeten elkaar rond speelplekken, wat bijdraagt aan sociale samenhang. • Speelruimte verbetert het leefklimaat in de wijk en versterkt de sociale cohesie. • Spelen in de buitenlucht bevordert natuurbeleving en draagt bij aan bewustzijn van een duurzame leefomgeving.
Maatschappelijke waarde van speeltuinen	• Speeltuinwerk in Nederland kost jaarlijks €25 miljoen, maar levert circa €52 miljoen op in maatschappelijke waarde (in euro's uitgedrukt).

De waarde van spelen reikt dus verder dan het kind alleen: het beïnvloedt de wijk, de gezondheid en het sociale netwerk eromheen.

3.5 Factoren van invloed op buitenspelen

Om het speelbeleid effectief in te richten, is inzicht nodig in de factoren die buitenspelen bevorderen of juist belemmeren. Dit betreft zowel kindkenmerken, sociale invloeden, fysieke omgeving als maatschappelijke trends. Buitenspelen vindt niet in een vacuüm plaats: het ontstaat in interactie met opvoeding, omgeving, tijdsbesteding en cultuur.

Tabel 2: Factoren van invloed op buitenspelen

Categorie	Invloeden op buitenspelen
Het kind zelf	• Kinderen met beperkte motorische vaardigheden bewegen minder en ervaren minder plezier in buitenspelen. • Gezonde gewoonten (goede voeding en slaap) dragen bij aan een actiever speelgedrag. • Jongens zijn gemiddeld actiever dan meisjes. • Sommige kinderen kiezen bewust voor meer passieve vrijetijdsbesteding.
Sociale omgeving – ouders/verzorgers als rolmodel	• Ouders fungeren als rolmodel: actieve ouders stimuleren actieve kinderen. • Aanmoediging en ruimte voor zelfstandigheid bevorderen spelgedrag. • Overbescherming of te veel regels kunnen juist remmend werken. • Tijdgebrek of lage betrokkenheid van ouders belemmert het buitenspelen. • Jongens krijgen vaker toestemming om zelfstandig buiten te spelen dan meisjes. • Buurten met sterke sociale cohesie onder ouders zijn veiliger en stimuleren buitenspelen.
Sociale omgeving – andere kinderen	• Kinderen spelen vaker en langer buiten als er andere kinderen in de buurt zijn. • Minder kinderen op straat leidt tot minder buitenspelen – een vicieuze cirkel. • Broers en zussen stimuleren elkaar in spelgedrag.

Categorie	Invloeden op buitenspelen
De fysieke omgeving	• Verkeersluwe straten en groene elementen bevorderen buitenspelen. • De nabijheid en bereikbaarheid van speelplekken is cruciaal. • Grotere en afwisselend ingerichte speelplekken stimuleren intensiever spel. • Het type toestel beïnvloedt of het spel actief of passief is. • Weersomstandigheden spelen een rol in de mate van buitenspelen.
Vrijetijdsbesteding en prestatiedruk	• Kinderen ervaren tijdsdruk door toenemende sportdeelname, huiswerk en digitale verleiding. • Volgens Jantje Beton wordt 45% van de kinderen geremd in buitenspelen door digitale vrijetijdsbesteding. • Toenemende prestatiedruk (school, sport, ouders) beperkt de ruimte om vrij te spelen.
Beleid en bewustwording	• Gemeentelijk beleid waarin buitenspelen een plek krijgt, draagt bij aan bewustwording onder professionals en ouders. • Beleidsmatige aandacht verlaagt drempels en ondersteunt de ontwikkeling van speelvoorzieningen.

Op deze invloeden kan beleid anticiperen: via inrichting, communicatie, samenwerking en bewustwording.

3.6 Beleidsmatige richtlijnen voor de speel- en beweegruimte

Een perfecte speelplek bestaat niet. Wat voor het ene kind een droombestemming is, laat een ander volledig koud.

Wensen zijn persoonlijk, veranderlijk en soms zelfs tegenstrijdig. Daarbij wil niet elk kind hetzelfde, en verandert de voorkeur van dag tot dag. Daarom is het onmogelijk om één plek te maken die iedereen altijd aanspreekt.

Wat wél mogelijk is, is een netwerk van speelplekken met voldoende variatie en spreiding.

Binnen een wijk of kern moet er voor ieder kind iets te beleven zijn: van actief tot zintuiglijk, van fysiek uitdagend tot juist rustig en beschut. Door die plekken in te richten samen met de gebruikers – kinderen, ouders, buurtbewoners – ontstaat niet alleen een betere (speel)plek, maar ook meer betrokkenheid, eigenaarschap en zorg voor de omgeving.

De in hoofdstuk 3.3 genoemde beleidsstukken geven hiervoor geen exacte blauwdruk, maar wel duidelijke richtlijnen. Ze benadrukken het belang van een openbare ruimte die uitnodigt tot **spelen, bewegen, ontmoeten én ontspannen** – en waarin álle kinderen zich welkom voelen.

Door in de openbare ruimte bewust ruimte te creëren voor spelen, bewegen, sport en ontmoeting draagt dit beleid bovendien bij aan bredere maatschappelijke doelen. Denk aan het bevorderen van gezondheid, kansengelijkheid, sociale cohesie en een duurzame leefomgeving. Daarmee sluit het speelbeleid van Beek aan bij zowel lokale visies als internationale ambities, zoals de Sustainable Development Goals (SDG's).

In onderstaande tabel zijn de richtlijnen samengevat die richting geven aan de toekomstige Speel- & Beweegruimte van Morgen. Deze richtlijnen zijn geen checklist, maar vormen een kader voor keuzes per locatie of kern - afgestemd op de gebruikers en hun omgeving.

Tabel 3: Richtlijnen voor de de toekomstige Speel- & Beweegruimte van Morgen

Categorie	Richtlijnen
Adviezen voor elke speelplek	• Houd rekening met verschillen tussen kinderen: bied speelwaarde voor alle leeftijden en vergeet kinderen met een beperking niet. • Bied variatie: sommige kinderen willen snelheid en uitdaging, anderen zoeken rust, ontdekking of zintuiglijke prikkels. • Zorg voor natuurlijke speelaanleidingen, zoals hellingen, klimmogelijkheden, rotsen, water en afwisselende paadjes. • Maak speelplekken uitdagend, dus niet té veilig of voorspelbaar. • De route naar een speelplek moet altijd veilig en goed verlicht zijn. • Plaats speelplekken dicht bij woonwijken voor meer eigenaarschap en minder overlast. • Voor speelplekken in het buitengebied zijn extra voorzieningen nodig, zoals toiletten en parkeergelegenheid. • Nabijheid van andere voorzieningen zorgt voor extra gebruik en

Categorie	Richtlijnen
Ruimte	• Reserveer bij gebiedsontwikkeling 3% van het plangebied als formele speelruimte. • Ontwikkelen centrale speel- en ontmoetingsplekken met diversiteit in functies. • Varieer in hoogte en reliëf op zowel formele als informele speelplekken. • Combineer informele beweegruimte met groenstructuren en paden. • Wissel rustplekken af met speelvoorzieningen; houd daarbij rekening met zon- en schaduwplekken.
Beweegvriendelijke Omgeving (BVO)	• Creëer plekken die uitnodigen tot spelen, bewegen, ontmoeten en sporten. • Koppel voorzieningen aan activiteiten voor duurzaam gebruik. • Zorg dat de omgeving schoon, heel, veilig, toegankelijk én uitdagend is. • Ontwikkel samen met gebruikers en via samenwerking tussen publieke, private en particuliere partijen. • Stem inrichting en schaal af op de doelgroep en de ruimtelijke context.

Inclusief spelen	• Hanteer de 100-70-50-regel voor inclusiviteit. • Kies objecten die zintuigen prikkelen en samenspel stimuleren. • Plaats samenspeelobjecten zichtbaar en op begaanbare ondergrond. • Kies klimtoestellen waarbij ook het kind op de grond betekenisvol kan meedoen. • Zorg voor meerdere soorten schommels en goede afscherming. • Gebruik zittingen met steun voor rug, handen en voeten. • Kies glijbanen met een horizontale uitloop en een bereikbare instap voor kinderen met wielen. • Werk toe naar minimaal één goed toegankelijke inclusieve speelvoorziening in iedere kern uiterlijk in 2032.
Creëren van speelroutes	• Zorg voor veilige en kindvriendelijke speel- en beweegroutes tussen huis, speelplekken en school. • Verbind en centraliseer speelplekken voor meer samenhang en aantrekkelijkheid. • Houd bij het ontwerp rekening met rustplekken onderweg.
Schoolplein als speelplek	• Onderzoek per schoollocatie in samenwerking met het schoolbestuur in hoeverre openstelling buiten schooltijd wenselijk en haalbaar is. Houd hierbij rekening met het openbare spelaanbod in de omgeving, beheer, toezicht, sociale veiligheid en mogelijke overlast. • Breng lijnen, vormen en vlakken aan die uitnodigen tot spel. • Zorg dat het plein veilig, schoon en goed verlicht is. • Voorzie het plein van vaste toestellen (zoals doelen, klimrekken, glijbanen, pingpongtafels). • Bied losse materialen aan (ballen, hoepels, springtouwen, maar ook takken, stammetjes, zand en water).

3.7 Toegankelijkheid als rode draad: de 11 B's

Toegankelijkheid is meer dan alleen fysieke bereikbaarheid. Het gaat ook om bruikbaarheid, veiligheid, duidelijkheid en betrokkenheid. Daarom hanteert dit speelbeleid de **11 B's voor integrale toegankelijkheid** als toetsingskader.

1. **Beschikbaar** Is de speelruimte aanwezig op het moment dat mensen die nodig hebben?
2. **Bereikbaar** Is de locatie goed bereikbaar, ook voor kinderen, ouderen en mensen met een beperking?
3. **Betreedbaar** Kunnen mensen gemakkelijk het terrein op, in of eraf – ook met een hulpmiddel of kinderwagen?
4. **Bruikbaar** Kunnen mensen de speelplek daadwerkelijk gebruiken waarvoor deze bedoeld is?
5. **Begrijpelijk** Is de informatie (zoals bordjes, pictogrammen of regels) voor iedereen begrijpelijk?
6. **Bekend** Is het duidelijk dat de plek er is, en is de informatie makkelijk vindbaar?
7. **Betrouwbaar** Voelt de plek veilig, prettig en uitnodigend voor álle gebruikers?
8. **Beweegstimulerend** Nodigt de omgeving uit tot bewegen, spelen, sporten en ontmoeten?
9. **Behaaglijk** Is de plek prettig ingericht qua temperatuur, schaduw, rust en sfeer?
10. **Betaalbaar** Is gebruik van de ruimte of voorzieningen gratis of laagdrempelig geprijsd?
11. **Betrokken** Zijn gebruikers en belanghebbenden betrokken bij de totstandkoming en het beheer van de plek?

Deze B's maken van toegankelijkheid een **integraal onderdeel** van elke beleidskeuze: van ontwerp en participatie tot onderhoud en communicatie.

3.8 Samenvattend: het fundament voor keuzes

In de voorgaande paragrafen is uiteengezet waarom investeren in spelen loont. Op basis van lokale en landelijke beleidskaders, wetenschappelijke inzichten en maatschappelijke doelen is onderbouwd dat een speelbeleid geen luxe is, maar een noodzakelijke pijler onder een gezonde, inclusieve en vitale samenleving.

Tegelijkertijd is duidelijk geworden dat de huidige situatie in de gemeente Beek tekortschiet. Veel speelplekken zijn verouderd, niet toekomstbestendig ingericht en sluiten onvoldoende aan op de wensen van gebruikers.

Dit blijkt uit diverse lokale onderzoeken, gesprekken en participatietrajecten – van brede enquêtes tot gerichte wijkinitiatieven zoals Buitenkans Genhout en Gezonde Buurten Carmelwijk.

In het volgende hoofdstuk brengen we deze bevindingen bij elkaar. Hoofdstuk 4 bevat een samenvattende inventarisatie en analyse van de bestaande situatie.

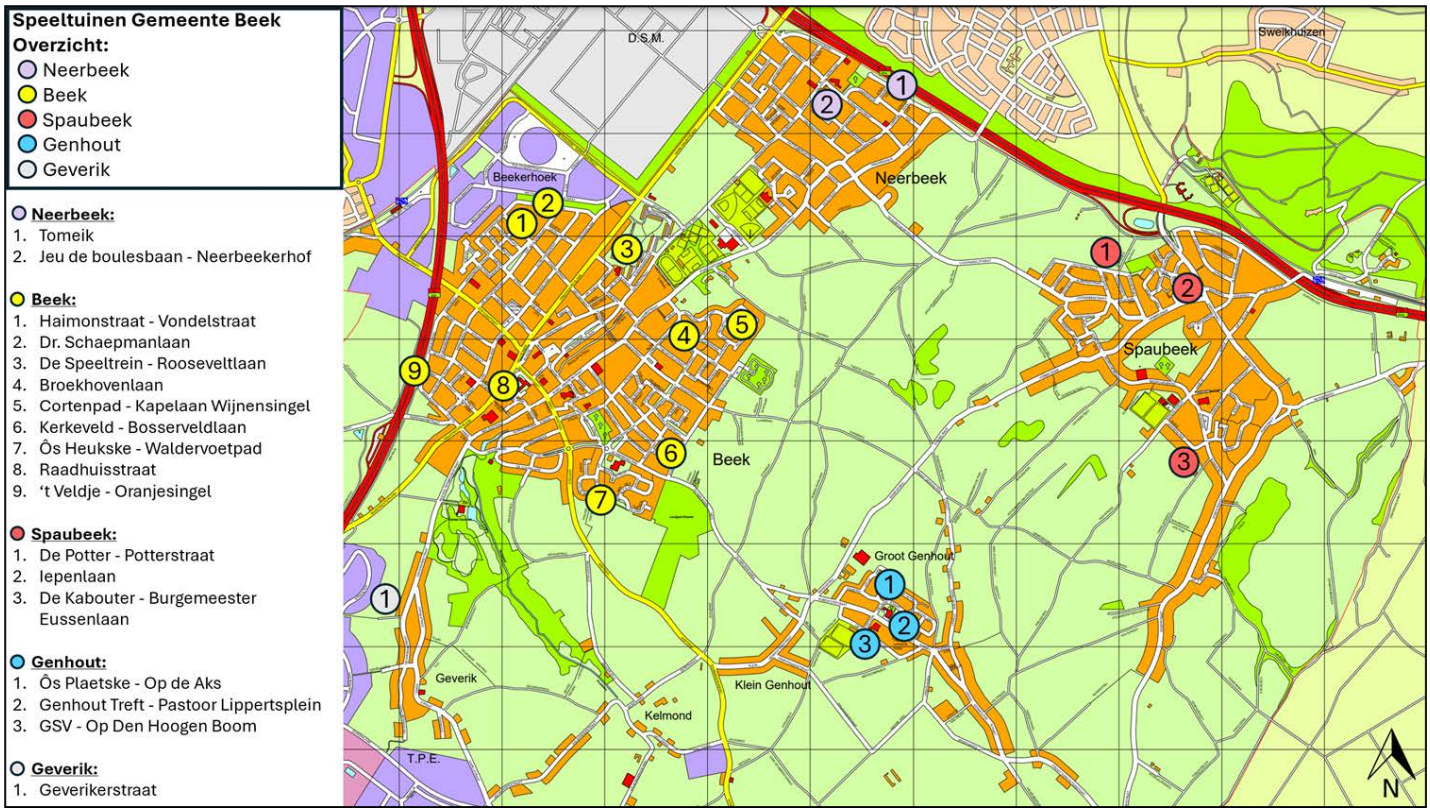
Niet in de vorm van een volledig overzicht van álle speelplekken, maar als beleidsmatige synthese van wat goed gaat, wat beter moet en waar kansen liggen. Deze analyse vormt de brug naar hoofdstuk 5, waarin per kern strategische keuzes worden gemaakt.

4. Inventarisatie en analyse van de huidige situatie

Om een goed beeld te krijgen van de huidige speelruimte is het belangrijk om niet alleen naar de afzonderlijke speelplekken te kijken, maar ook naar de spreiding ervan over de gemeente.

Onderstaande overzichtskaart toont de ligging van alle gemeentelijke speeltuinen en speelplekken in Beek, Neerbeek, Spaubeek, Genhout en Geverik.

De kaart vormt het ruimtelijke vertrekpunt voor de analyse in dit hoofdstuk. Per kern wordt gekeken naar de spreiding, bereikbaarheid, kwaliteit en functie van het bestaande aanbod.

Samen met de resultaten uit het participatie-onderzoek vormt deze analyse de basis voor de strategische keuzes en ontwikkelrichtingen in hoofdstuk 5.

4.1 Een brede participatieve basis

Voor het opstellen van dit speelbeleid is in de periode 2023–2025 uitgebreid participatief onderzoek verricht. Dit gebeurde op verschillende niveaus:

- Een gemeentebrede **enquête** (ruim 300 respondenten) waarin bewoners hun wensen en ervaringen deelden.
- Specifieke **open vragen**, uitgesplitst per wijk/kern.
- Twee wijkgerichte pilots: **Buitenkans Genhout** en **Gezonde Buurten Carmelwijk**, waarin in co-creatie met inwoners en stakeholders naar verbeteringen is gezocht.
- Structureel overleg met de **Kindergemeenteraad**, die input gaf over toestellen, natuur, onderhoud, veiligheid en toegankelijkheid.

Deze bronnen zijn gecombineerd met locatiebezoeken, cartografische analyses, en input vanuit de ambtelijke organisatie en maatschappelijke partners zoals Speeltuinwerk Limburg. Samen leveren zij een breed en representatief beeld op van de huidige speelruimte in de gemeente Beek.

4.2 Belangrijkste algemene bevindingen

Uit de verzamelde gegevens komen enkele duidelijke rode draden naar voren. Deze signalen zijn herhaaldelijk benoemd, zowel in de kwantitatieve als kwalitatieve onderdelen van het onderzoek. Ze vormen de kern van de beleidsanalyse.

Gebrek aan diversiteit

In veel buurten is het spelaanbod te beperkt of eenzijdig. Meer dan twee derde van de respondenten geeft aan dat er te weinig variatie is in toestellen, speelaanleidingen of spelvormen. Vooral voor oudere kinderen en tieners ontbreekt vaak een passend aanbod.

Onderhoud onder de maat

Ruim 45% van de deelnemers aan de enquête ervaart de speelplekken als ‘vies’, ‘rommelig’ of ‘verouderd’. Vooral de ondergrond en het groen worden vaak genoemd als storend. Ook abscissie (zoals bladeren of vruchten) wordt als hinderlijk ervaren, zeker als opruiming uitblijft.

Onvoldoende toegankelijkheid

Zo’n 10% van de respondenten geeft aan dat speelplekken te weinig zijn ingericht voor kinderen met een beperking. Ook bereikbaarheid en betreedbaarheid voor kleine kinderen, buggy’s of rolstoelen schieten regelmatig tekort.

Sociale veiligheid en gebruiksonzekerheid
Verschillende locaties worden als onveilig of verwarrend ervaren. Denk aan schoolpleinen die buiten schooltijd gesloten zijn, slecht verlichte plekken of situaties met overlast van hangjongeren of afval. Dit kan het gebruik ontmoedigen, zeker in de donkere maanden.

Latente betrokkenheid
Er is bereidheid tot lokale inzet: circa 170 respondenten gaven aan te willen meewerken aan onderhoud of verbetering van speelplekken in hun buurt. Toch ontbreekt het nog aan duidelijke structuur, regie of ondersteuning om deze bereidheid om te zetten in actie.

Deze algemene inzichten gelden in meerdere of mindere mate voor alle dorpskernen en wijken in de gemeente Beek. Per gebied zijn echter ook specifieke accenten zichtbaar. Die worden hieronder benoemd als onderdeel van de probleemverkenning. De uitwerking van mogelijke oplossingsrichtingen volgt in hoofdstuk 5.

4.3 Gebiedsgericht inzicht: wat speelt er waar?

Op basis van de open antwoorden, participatiebijeenkomsten en observaties op locatie, is per kern een eerste analyse opgesteld.

Deze geeft een beleidsmatig samenvattend beeld van wat er speelt – letterlijk en figuurlijk – in de wijk of het dorp.

Neerbeek
Er is behoefte aan meer en centraler gelegen speelmogelijkheden. De bestaande speeltuin aan de noordrand wordt als te ver weg ervaren. Ook verkeersveiligheid rondom speelplekken en scholen wordt regelmatig genoemd als knelpunt. Inclusieve inrichting komt onvoldoende van de grond.

Spaubeek
De meeste speelwaarde is geconcentreerd in speeltuin De Kabouter. Die plek wordt gewaardeerd, maar is regelmatig gesloten. Andere plekken, zoals De Potter, kampen met slecht onderhoud en onvoldoende aantrekkingskracht. Daarmee is het aanbod kwetsbaar en afhankelijk van één locatie.

Beek (centrum en wijken)
De reacties in Beek laten vooral zien dat bewoners waarde hechten aan het behoud van bestaande speelplekken die goed functioneren. Tegelijkertijd wordt duidelijk dat een aantal locaties niet meer voldoet aan de huidige wensen en gebruikspatronen. Er zijn signalen van vervallen toestellen, matig onderhoud en een gebrek aan speelaanleidingen voor verschillende leeftijden.

Tegelijk leeft in Beek ook de wens om succesvolle plekken – zoals de Speeltrein – verder te versterken en toekomstbestendig te maken.

Genhout
In Genhout zijn de speelmogelijkheden lang beperkt geweest. Bewoners gaven in het participatieonderzoek aan dat de bestaande speeltuin Op de Aks weliswaar centraal lag, maar weinig toestellen bevatte en daardoor weinig aantrekkelijk was voor een brede doelgroep. Daarnaast werd de behoefte uitgesproken aan meer speelaanleidingen bij de school en sportvelden, en aan een veilige en aantrekkelijke verbinding tussen de verschillende voorzieningen in het dorp.

Een aantal respondenten benoemde concreet de wens voor **meer speeltoestellen**, een **natuurlijkere uitstraling** van de omgeving en de toevoeging van **uitdagende speelaanleidingen voor oudere kinderen en jongeren**, zoals een **calisthenicsvoorziening of buitengym**. Ook werd aangegeven dat de **bereikbaarheid vanuit Klein Genhout** niet optimaal is, met name vanwege verkeersveiligheid. Sociale veiligheid en overzicht bij enkele speelplekken werden eveneens als aandachtspunt genoemd.

Deze signalen vormden de aanleiding voor het project **Buitenkans Genhout**, waarmee in 2025 via participatie een breed gedragen speelplan is opgesteld voor drie locaties. De realisatie hiervan wordt besproken in hoofdstuk 5.

Geverik
Geverik heeft slechts één speelplek. Die ligt afgezonderd en is slecht zichtbaar vanaf de straat. Dit roept vragen op over sociale veiligheid. Ook de ondergrond en toegankelijkheid worden genoemd als aandachtspunten.

4.4 Conclusie

De analyse van de huidige situatie maakt duidelijk dat het huidige spelaanbod in Beek niet in balans is met de wensen van inwoners en kinderen. Zowel kwantitatief (aantal plekken, bereikbaarheid) als kwalitatief (variatie, onderhoud, toegankelijkheid) zijn verbeteringen nodig. Hoofdstuk 5 borduurt hierop voort: daarin worden per kern keuzes gemaakt, prioriteiten benoemd en doelen gesteld voor de speelruimte van morgen.

5. Strategische keuzes per kern: richting voor de toekomst

In hoofdstuk 4 is duidelijk geworden dat het huidige speelaanbod in Beek op veel plekken verouderd, versnipperd of onvoldoende toegankelijk is. Er is breed draagvlak voor verbetering, maar de vraagstukken verschillen per kern. De overzichtskaart uit hoofdstuk 4 geeft daarbij inzicht in de ligging en spreiding van de verschillende speelplekken en kan als ruimtelijke referentie bij de keuzes in dit hoofdstuk worden gebruikt.

Dit hoofdstuk vormt de beleidsmatige brug tussen die probleemanalyse en het concrete uitvoeringsprogramma in hoofdstuk 6. Waar hoofdstuk 4 een synthese gaf van signalen en knelpunten, maken we hier de stap naar richtinggevende keuzes. Niet op het niveau van individuele speeltoestellen, maar op hoofdlijnen: wat willen we behouden, vernieuwen, verplaatsen of afschalen? En welke uitgangspunten gelden daarbij gemeentebreed?

5.1 Gemeentebrede beleidskeuzes

In alle kernen geldt een aantal uitgangspunten die richtinggevend zijn voor het speelbeleid:

Toegankelijkheid en inclusie als norm
Alle nieuwe of te renoveren speelplekken worden beoordeeld vanuit de uitgangspunten van inclusief spelen en de 11 B's voor toegankelijkheid.

Bij de vervanging van bestaande voorzieningen wordt steeds afgewogen hoe de toegankelijkheid en inclusieve speelwaarde kan worden verbeterd. Niet iedere speelplek hoeft volledig inclusief te zijn – variatie in speelwaarde en doelgroep blijft belangrijk – maar binnen iedere kern moet een passend inclusief spelaanbod aanwezig zijn.

Deze ambitie sluit aan bij de motie 'Een speeltoestel voor ieder kind', die op 4 juli 2024 unaniem door de gemeenteraad is aangenomen. De gemeente vertaalt deze motie naar de doelstelling om uiterlijk in 2032 in iedere kern minimaal één goed toegankelijke inclusieve speelvoorziening beschikbaar te hebben, waar kinderen met en zonder beperking samen kunnen spelen.

De afgelopen jaren zijn hierin al belangrijke stappen gezet. Speeltuin De Kabouter in Spaubeek is ingericht als inclusieve speelplek. In Genhout is bij de vernieuwde speelvoorzieningen eveneens nadrukkelijk aandacht besteed aan toegankelijkheid en inclusief spelen. In de kern Beek wordt De Speeltrein binnen de herontwikkeling van de Carmelwijk doorontwikkeld tot een volwaardige inclusieve speel- en ontmoetingsplek, mede met ondersteuning vanuit het SamenSpeelFonds. Daarmee ligt in de komende beleidsperiode vooral nog een opgave in Neerbeek en Geverik.

Deze ontwikkeling hoeft niet uitsluitend via afzonderlijke nieuwe projecten plaats te vinden. Inclusieve verbeteringen worden zoveel mogelijk gekoppeld aan natuurlijke vervangingsmomenten vanuit het MJOP, herinrichtingen, gebiedsontwikkelingen en externe subsidiemogelijkheden. Zo wordt stapsgewijs toegewerkt naar een evenwichtig en financieel haalbaar netwerk van inclusieve speelvoorzieningen.

Spreiding en clustering
Versnippering van kleine, weinig gebruikte plekken leidt tot hoge onderhoudslasten en een lage gebruikswaarde. We kiezen daarom voor clustering van speelvoorzieningen op logische plekken met meerwaarde voor de buurt. Daarbij kan het saneren, verplaatsen of samenvoegen van voorzieningen nodig zijn. Bij deze afweging blijft voldoende spreiding tussen de verschillende kernen en woongebieden uitgangspunt.

Groen en bewegen combineren
We combineren spelen met natuur en bewegen. Groene speelplekken, natuurlijke elementen en beweegaanleidingen worden integraal meegenomen in ontwerp en renovatie. Speelplekken worden ingericht als locaties waar kinderen kunnen spelen én bewoners elkaar kunnen ontmoeten. Groene inrichting, zitgelegenheid en voldoende schaduw zijn hier onlosmakelijk mee verbonden.

Buurtparticipatie bij inrichting, gebruik en beheer
De betrokkenheid van inwoners wordt gedurende de beleidsperiode nadrukkelijker benut. Uit het participatieonderzoek blijkt dat circa 170 uit 300 respondenten bereid zijn om mee te helpen aan het onderhoud of de verbetering van een speelplek in hun buurt. Deze bereidheid biedt een kans om inwoners niet alleen te betrekken bij het maken van plannen, maar ook bij het gebruik en het lichte beheer van speelplekken.

De gemeente blijft verantwoordelijk voor het technisch beheer, veiligheidsinspecties, reparaties en werkzaamheden waarvoor professionele uitvoering noodzakelijk is. Inwoners kunnen aanvullend een rol vervullen bij bijvoorbeeld het schoonhouden van de omgeving, het signaleren van gebreken of vervuiling, kleinschalige vergroeningsacties en het organiseren van speel- en buurtactiviteiten.

Om deze betrokkenheid te stimuleren wordt aansluiting gezocht bij bestaande bewonersnetwerken, verenigingen, kernorganisaties en gemeentelijke initiatieven. Ook wordt onderzocht hoe kleine kern-, participatie- en bewonersbudgetten hiervoor kunnen worden benut.

De Beekse Schatkaart vormt een eerste laag-drempelige manier om kinderen en gezinnen kennis te laten maken met speelplekken in hun eigen omgeving en aandacht te vragen voor het gezamenlijk schoon en aantrekkelijk houden ervan. Daarnaast kan worden aangesloten bij bestaande acties zoals Beek Schoon.

Het uitgangspunt is daarbij niet dat gemeentelijke onderhoudstaken worden overgedragen aan inwoners, maar dat lokaal eigenaarschap wordt vergroot. De gemeente zorgt voor een veilige en kwalitatieve basis en daagt inwoners uit om mee te denken, mee te doen en waar mogelijk zelf initiatieven te ontwikkelen.

5.2 Strategisch kader per kern

5.2.1 Neerbeek

In Neerbeek is behoefte aan meer centrale, toegankelijke en veilige speelplekken. De huidige speeltuin aan de noordrand is voor veel kinderen te ver en ligt ongunstig ten opzichte van de woonkernen en schoolroutes.

Strategische keuzes:

- De kern heeft nu slechts één speelplek aan de noordrand, wat voor veel kinderen te ver en onveilig bereikbaar is. Deze plek blijft behouden, maar wordt heroverwogen voor opwaardering.
- Het speelveld bij het Neerbeekerhof is kansrijk voor de ontwikkeling van een nieuwe centrale speelplek. Dit sluit aan op de wens voor een veilige speelroute vanuit de school (De Bron) en kan de kern beter bedienen.
- De locatie bij De Haamen biedt kansen voor uitbreiding met een toegankelijke speelplek voor jonge kinderen en kinderen met een beperking. Dit sluit aan bij de herontwikkeling van de entreezone, waar ook sport en horeca samenkomen.
- Speelruimte wordt ingezet als verbinding tussen wonen, school en sport, met aandacht voor verkeersveiligheid, vergroening en eigenaarschap van bewoners.
- Samen met Kindante wordt onderzocht of het schoolplein van De Bron buiten schooltijd gedeeltelijk toegankelijk kan worden gemaakt. Daarbij wordt de meer waarde afgewogen tegen de ontwikkeling van een nieuwe centrale speelplek in Neerbeek en het overige openbare spelaanbod. Afspraken over openingstijden, beheer, toezicht en het voorkomen van overlast zijn hierbij randvoorwaarden.

5.2.2 Spaubeek

Spaubeek is sterk afhankelijk van één grote speeltuin (De Kabouter), die door beperkte openingstijden niet altijd beschikbaar is. Alternatieve plekken zijn ondermaats of kampen met onderhoudsproblemen.

Strategische keuzes:

- De Kabouter is de belangrijkste speelvoorziening, maar door beperkte openingstijden niet altijd beschikbaar. In samenwerking met Speeltuinwerk Limburg wordt gekeken naar bredere openstelling, ook in koudere maanden.
- Speelplek De Potter wordt gewaardeerd, maar kampt soms met ontoegankelijkheid door achterstallig groenonderhoud. Dit vraagt om structurele verbetering.
- De kleine voorziening aan de Iepenlaan is specifiek voor jonge kinderen. Sanering of herbestemming wordt overwogen, in samenhang met het toekomstig aanbod.

5.2.3 Beek (centrum en wijken)

In de kern Beek is sprake van een relatief groot aanbod aan speelplekken, maar de kwaliteit en benutting verschillen sterk. Meerdere locaties zijn verouderd, worden beperkt gebruikt of kampen met onderhoudsproblemen.

Strategische keuzes:

- In het centrum van Beek ligt de nadruk op het behoud en onderhoud van bestaande goed gebruikte speelplekken. Tegelijkertijd worden kleinere of vervallen plekken – waar gebruik en kwaliteit laag zijn – uitgefaseerd.
- De Speeltrein in de Carmelwijk is een speerpunt: via het programma Gezonde Buurten en het SamenSpeelFonds wordt ingezet op versterking en inclusiviteit van deze locatie.
- Nieuwe voorzieningen worden ontwikkeld met het oog op centrale ligging, gebruiksintensiteit en wijkbetrokkenheid. De herinrichting van veldjes nabij voorzieningen zoals scholen en ontmoetingsplekken wordt verder onderzocht.
- Bij de ontwikkeling van KC Baeks Kompas wordt samen met Kindante onderzocht of het nieuwe schoolplein na schooltijd gedurende afgesproken tijden toegankelijk kan blijven. Door de ligging naast Sportlandgoed De Haamen biedt deze locatie kansen om onderwijs, spelen en bewegen met elkaar te verbinden. Daarbij worden duidelijke afspraken gemaakt over openingstijden, beheer, toezicht en afsluiting van het schoolterrein in de avonduren.

5.2.4 Genhout – Een dorpsgerichte aanpak met drie speellocaties

In Genhout is in 2025 een forse impuls gegeven aan de speel- en beweegruimte via het project Buitenkans Genhout. In co-creatie met bewoners, GSV'28, basisschool KC De Kring, Gasterie Genhout Treft en de Coöperatie Burgerinitiatief Genhout (CBG) zijn drie locaties gerealiseerd als onderdeel van een samenhangende speelroute:

- Op de Aks is omgevormd tot centrale ontmoetingsplek voor kinderen van 8–12 jaar, met meer uitdaging, ontmoetingsmogelijkheden, vergroening en voorzieningen zoals bankjes, prullenbakken en een fietsenrek. Er is gekozen voor natuurlijke speeltoestellen, waaronder een familieschommel, praatpalen en een klimrek.
- Op den Hoogen Boom (nabij school en sportveld) is een openbare beweegplek aangelegd met calisthenics, waar kinderen ook gebruik maken van een sportbox met los spel- en sportmateriaal.

Dit wordt gecombineerd met buitengymlessen, bootcamps en beweegactiviteiten voor jong en oud, georganiseerd i.s.m. NJOY, De Haamen en RiskCare.

- Gasterie Genhout Treft is verrijkt met extra speelwaarde (klimmen, glijden, schommelen), waarbij ook de toegankelijkheid en onderhoudssituatie zijn verbeterd. Deze plek sluit aan op de beweegbank en het terras van de Gasterie. De samenwerking met buurtbewoners wordt voortgezet in de vorm van buurtbeheer en monitoring.
- Openstelling van het schoolplein van KC De Kring buiten schooltijd heeft geen prioriteit. Eerdere ervaringen met overlast en beschadigingen vragen om terughoudendheid. Bovendien is met Buitenkans Genhout op drie locaties geïnvesteerd in het openbare speel- en beweegaanbod, waardoor kinderen buiten schooltijd over voldoende alternatieve speelmogelijkheden beschikken.

Door de drie openbare plekken te koppelen via een veilige en aantrekkelijke speelroute, is Genhout als kern aanzienlijk speelaantrekkelijker en beweegvriendelijker geworden. De integrale opzet van deze speelvoorzieningen, het activeringsprogramma en de structurele samenwerking met lokale partners vormen een voorbeeld voor andere kernen. Aandacht blijft nodig voor:

- Toegankelijkheid vanuit Klein Genhout, waar verkeersveiligheid momenteel een belemmering vormt. Hier moet onderzocht worden hoe de verkeerssituatie veiliger gemaakt kan worden.
- Sociale veiligheid rondom de locatie Op de Aks. Hier is extra inzet vereist om overlast terug te dringen, zodat alle kinderen onbezorgd buiten kunnen spelen.

Waarom Genhout als voorbeeld:
De aanpak in Genhout vormt een voorbeeld voor toekomstige speelprojecten binnen de gemeente.

De meerwaarde van Buitenkans Genhout zit niet alleen in de drie gerealiseerde locaties, maar ook in de wijze waarop bewoners, lokale organisaties, verenigingen en de school bij de ontwikkeling zijn betrokken. De integrale opzet, waarbij participatie, externe financiering, gemeentelijke middelen, spelen, bewegen en ontmoeten met elkaar zijn verbonden, geldt als voorbeeld voor toekomstige gebiedsgerichte ontwikkelingen.

Bij nieuwe herinrichtingen wordt daarom waar mogelijk niet alleen gevraagd welke wensen inwoners hebben, maar ook welke bijdrage inwoners en lokale organisaties zelf kunnen en willen leveren aan activiteiten, gebruik en licht beheer. Goede initiatieven worden waar mogelijk gekoppeld aan gemeentelijke doelstellingen, beschikbare bewoners- of kernbudgetten en externe financieringsmogelijkheden. Zo wordt de ervaring uit Genhout benut om ook in andere kernen betrokkenheid en lokaal eigenaarschap te versterken.

5.2.5 Geverik

Geverik beschikt over slechts één speelplek, die slecht zichtbaar en matig toegankelijk is. Er zijn zorgen over veiligheid en gebruik.

Strategische keuzes:

- Geverik beschikt slechts over één speelplek, die door haar ligging en zichtbaarheid als sociaal onveilig wordt ervaren.
- Verbetering van de toegankelijkheid, inrichting en veiligheid is nodig. Tegelijkertijd moet onderzocht worden of uitbreiding of verplaatsing wenselijk is, in relatie tot gebruik en potentie.

5.3 Van visie naar uitvoering

De strategische keuzes zijn afgestemd op de bestaande situatie, participatie-inzichten en beleidskaders. Ze vormen de bouwstenen voor het uitvoeringsprogramma in hoofdstuk 6, waarin per locatie wordt ingezoomd op acties zoals:

- opknappen of verwijderen van speelplekken;
- verplaatsen of vervangen van toestellen;
- vergroening en herinrichting;
- het betrekken van bewoners bij beheer en onderhoud.

Zo ontstaat er een toekomstbestendig, evenwichtig en gedragen speelbeleid voor de hele gemeente Beek.

6. Programma 2025–2032: concrete acties en prioriteiten

6.1 Inleiding: van visie naar uitvoering

Op basis van de strategische keuzes uit hoofdstuk 5 en de gebiedsanalyse in hoofdstuk 4, is een meerjarenprogramma opgesteld met concrete acties per speelplek. Dit programma vormt de vertaling van het speelbeleid naar de praktijk, met oog voor de kwaliteit, spreiding, inclusie, duurzaamheid en participatie die in hoofdstuk 3 als uitgangspunten zijn benoemd. De uitvoering van dit programma is gericht op het behalen van de centrale doelstellingen uit hoofdstuk 2:

- **Inclusie en toegankelijkheid** Iedere plek moet, waar passend, bijdragen aan inclusief spelen.
- **Spreiding en bereikbaarheid** Kinderen moeten veilig en zelfstandig kunnen spelen, ook op korte afstand van huis.
- **Kwaliteit en veiligheid** Zowel de toestellen als de ondergrond en het groen moeten uitnodigend, schoon en veilig zijn.
- **Participatie en ontmoeting** Plekken moeten ontmoeting en sociale cohesie versterken.
- **Duurzaamheid en toekomstbestendigheid** Robuuste, onderhoudsvriendelijke speelplekken met aandacht voor vergroening.

Het programma is opgebouwd rond drie centrale pijlers:

- **Behouden** Speellocaties die kwalitatief in orde zijn, worden in stand gehouden en waar nodig licht verbeterd.
- **Versterken of vernieuwen** Speellocaties die kansen bieden voor opwaardering of uitbreiding worden heringericht.
- **Heroriënteren of saneren** Speelplekken met lage kwaliteit of weinig gebruik worden heroverwogen; samenvoeging of opheffing is mogelijk.

6.2 Aanpak per speelplek: stapsgewijze uitvoering

Voor elke speellocatie in de gemeente Beek is een afweging gemaakt op basis van:

- Kwaliteit van de speelvoorzieningen (gebruik, onderhoud, toegankelijkheid);
- Kwaliteit van groen en ondergrond;
- Positie in de wijk en bereikbaarheid;
- Behoefte in de wijk of kern;
- Rol binnen het bredere netwerk van speelplekken;
- Potentie voor inclusie, vergroening en participatie.

De volgende stappen worden per locatie gehanteerd:

1. **Inventarisatie** Situatie in beeld brengen (zoals beschreven in hoofdstuk 4);
2. **Beleidsmatige beoordeling** Beleidskeuze maken: behouden, versterken of heroriënteren;

3. **Toekomstvisie formuleren** Koppeling maken met uitgangspunten, zoals speelaanleiding, doelgroep, inclusie of duurzaamheid;
4. **Acties uitwerken** Concrete maatregelen benoemen, inclusief eventuele participatie, begroting of fasering;
5. **Planning** Prioritering en tijdspad bepalen binnen het meerjarenprogramma 2025–2032.

6.3 Participatie en betrokkenheid

In aanloop naar dit speelbeleid zijn diverse participatieve stappen gezet:

- Uitvoeren van veldonderzoek in samenspraak met inwoners (zie hoofdstuk 4).
- Meerdere gesprekken met inwoners, scholen, welzijnspartijen en beheerders.
- Behandeling en verwerking van concrete bewonerssuggesties per kern.
- Analyse van meldingen, klachten en wensen via het meldpunt openbare ruimte.

Hoewel niet alle wensen één-op-één zijn overgenomen, is in veel gevallen een inhoudelijke afweging gemaakt en zijn signalen herkenbaar vertaald in strategische keuzes (hoofdstuk 5) en acties (hoofdstuk 6).

6.4 Beleidsmatige afwegingskaders

De keuzes per locatie zijn niet willekeurig.

De volgende principes zijn gehanteerd:

- Er is steeds gekeken naar het functioneren van een plek in de **brede wijkstructuur**.
- Kleine plekken met lage gebruikswaarde worden alleen behouden als zij een **unieke functie** vervullen (bijv. voor jonge kinderen of ouderen).
- Bij clustering of heroriëntatie is gekeken naar **afstandsnormen**, aanwezigheid van veilige routes en combinaties met andere functies (school, sport, groen).
- De beleidsmatige **richtlijnen uit hoofdstuk 3** zijn per plek als uitgangspunt genomen (zoals de 11 B's, variatie in speelaanleidingen en vergroening).

6.5 Meerjarenoverzicht

Alle speellocaties zijn opgenomen in het afzonderlijke Meerjarenplan Speellocaties Beek, waarin de beleidskeuzes worden vertaald naar concrete acties per locatie. Voor de ligging en onderlinge spreiding van de genoemde speelplekken wordt verwezen naar de overzichtskaart in hoofdstuk 4.

Dit overzicht bevat per locatie:

- Naam en ligging;
- Actie (behouden / verwijderen / verplaatsen / uitbreiden / vernieuwen);
- Tijdpad (2025–2032);
- Prioriteit;
- Toelichting;
- **Bijdragende beleidsdoelen** (zoals inclusie, gezondheid, groen, cohesie).

Tabel 4: Actietabel Speelbeleid Beek 2025–2032

Speellocatie	Actie	Tijdpad	Prioriteit	Opmerking	Beleidsdoelen
Genhout Ôs Plaetske Op de Aks	Realisatie voltooid, gebruik monitoren	2025	Hoog	Speelroute gerealiseerd, natuurlijke speel-toestellen	Variatie, spel-plezier, beweeg-vriendelijkheid
Op den Hoogen Boom (Calisthenics)	Realisatie voltooid, gebruik monitoren	2025	Hoog	Gericht op jeugd en volwassenen	Gezondheid, leefstijl, inter-generationeel gebruik
Genhout Treft Pastoor Lippertsplein	Realisatie voltooid, gebruik monitoren	2025	Hoog	Spel en ontmoeting, ook voor senioren	Cohesie, inclusie, toe-gankelijkheid
Beek (incl. Carmelwijk) De Speeltrein Rooseveltlaan	Herinrichting tot inclusieve speelplek	2025 2026 2027	Hoog	Samenwerking Gezonde Buurten, SamenSpeelFonds	Inclusie, gezond-heid, participatie
Dr. Schaep-manlaan	Verwijderen, eventueel toestellen verplaatsen	2027	Midden	Lage gebruiks-waarde, toestellen vervallen	Efficiënt beheer, duurzaamheid
Broekhoven-laan	Onderhoud intensiveren	2027	Midden	Veel gebruik, toezicht verbeteren	Veiligheid, behoud kwaliteit

Speellocatie	Actie	Tijdpad	Prioriteit	Opmerking	Beleidsdoelen
Kapelaan Wijnensingel / Cortenpad	Klein onderhoud, gebruikers-monitoring	2027	Laag	Dicht bij Broek-hovenlaan, aan-vullende functie	Spreiding, wijkgerichtheid
Kerkeveld Bosserveldlaan	Veiligheidscheck + onderhoud	2027	Midden	Let op verkeer, goede basis-voorziening	Verkeersveiligheid, toegankelijkheid
Ôs Heukske Waldervoet-pad	Onderhoud of verplaatsing onderzoeken	2027	Midden	Vervuiling door abscissie, slechte ligging	Efficiënt ruimte-gebruik, veiligheid
't Veldje Oranjesingel	Groenstructuur verbeteren + klim-element toevoegen	2027	Midden	Natuurlijke uitstraling versterken	Variatie, natuur-beleving
Raadhuisstraat	Verplaatsen toestellen	2027	Laag	Weinig gebruik, strategisch her-gebruik mogelijk	Doelmatigheid, kostenbesparing
Haimonstraat Vondelstraat	(Inclusieve) speeltoevoeging, vraag vanuit omwonenden	2027	Midden	Inclusieve potentie, veel buurtgebruik	Inclusie, sociale interactie met de buurt opstarten voordat er aan-passingen in speelplek komen
Neerbeek Tomeik (noordrand)	Herinrichten + onderhoud verbeteren	2026 2027	Midden	Natuurlijke speel-plek behouden, bereikbaarheid verbeteren	Toegankelijkheid, kwaliteit, behoud

Neerbeeker-hof (centrum)	Nieuwe speelplek + veilige route	2027 2028	Hoog	Strategisch voor schoolkinderen, geen huidige voorziening	Toegankelijkheid, verkeersveiligheid, cohesie
Jeu de boules-baan Neer-beekerhof	Afscherming + multifunctionele invulling (bv. beweegbank)	2027	Laag	Seniorenplek als sociale schakel	Ontmoeting, intergenerationeel gebruik
Spaubeek De Kabouter	Openingstijden verruimen	2025	Hoog	In overleg met Speeltuinwerk Limburg	Bereikbaarheid, inclusie, gebruiks-toename
De Potter	Groenonderhoud verbeteren	2026	Midden	Goede basis, toegang soms beperkt	Toegankelijkheid, speelkwaliteit
Iepenlaan	Evalueren behoud of saneren	2026	Laag	Alleen geschikt voor kleine kinderen	Doelmatigheid, leeftijdsspreiding
Geverik Geveriker-straat	Toestellen vervangen, zichtbaarheid verbeteren	2026 2027	Midden	Enige speelplek in de kern, deels versleten	Behoud, veiligheid, spreiding

Het meerjarenplan vormt een levend document. Bij de monitoring en bijstelling (hoofdstuk 8) wordt jaarlijks bekeken of bijstelling nodig is, bijvoorbeeld op basis van demografische ontwikkelingen, participatie of beschikbare middelen.

6.6 Reflectie op doelbereik

Het programma 2025–2032 zet in op een brede verbetering van de speelruimte in Beek. De voorgenomen acties dragen op verschillende manieren bij aan de doelstellingen uit het beleid:

- **Inclusie** wordt bevorderd door herinrichting van plekken als De Speeltrein, nieuwe speelroutes en aandacht voor kinderen met een beperking;
- **Gezondheid en beweging** krijgen impuls via calisthenicsvoorzieningen, natuurlijke speelaanleidingen en veilige routes;
- **Duurzaamheid en natuur** komen terug in het vergroenen van speelplekken en het gebruik van natuurlijke materialen;
- **Sociale cohesie** wordt versterkt door ontmoetingsplekken, participatie en samenwerking met lokale organisaties zoals Speeltuinwerk Limburg.

Zo ontstaat een samenhangend netwerk van toekomstbestendige speelvoorzieningen dat recht doet aan de wensen van inwoners én de opgaven van deze tijd.

7. Financiering en subsidiemogelijkheden

7.1 Inleiding: een realistisch financieel kader

De uitvoering van het speelbeleid vraagt om een duurzame en realistische inzet van middelen. Gemeente Beek wil investeren in een toekomstbestendig speelnetwerk, maar ook scherp blijven op kosten, efficiënt beheer en externe financiering. Dit hoofdstuk schetst het financieel kader voor de periode 2026–2032, met aandacht voor structurele middelen, projectgebonden investeringen en subsidiemogelijkheden.

7.2 Structurele middelen en beheerbudgetten

Het bestaande beheerbudget en het Meerjaren Onderhoudsplan Speelvoorzieningen (MJOP) vormen de financiële basis voor het veilig en kwalitatief op peil houden van het huidige speelareaal. Vanuit deze middelen worden onder andere inspecties, veiligheidskeuringen, dagelijks en groot onderhoud en de vervanging van versleten of afgekeurde onderdelen bekostigd.

Het reguliere beheerbudget is daarmee primair bedoeld voor instandhouding en vervanging en niet voor de realisatie van volledig nieuwe speelvoorzieningen. Wel wordt bij natuurlijke vervangingsmomenten nadrukkelijk gekeken of tegelijkertijd een beleidsmatige kwaliteitsverbetering kan worden gerealiseerd.

Zo kan bijvoorbeeld een bestaand toestel worden vervangen door een inclusiever of veelzijdiger speelobject. Op deze manier kunnen doelstellingen uit dit speelbeleid gedeeltelijk worden gerealiseerd binnen reguliere vervangingsmomenten.

De inzet van deze middelen wordt afgestemd op het MJOP. Voor de periode na het huidige MJOP wordt opnieuw beoordeeld welke structurele middelen noodzakelijk zijn om het dan aanwezige speelareaal duurzaam te beheren.

7.3 Aanvullende jaarlijkse kwaliteitsimpuls

Het reguliere beheerbudget is niet voldoende om naast onderhoud en vervanging ook uitvoering te geven aan alle ontwikkelambities uit dit speelbeleid. Dit geldt onder andere voor de verdere uitvoering van de motie ‘Een speeltoestel voor ieder kind’, nieuwe inclusieve voorzieningen, kleinschalige uitbreidingen en kansen die zich gedurende de beleidsperiode voordoen.

Om hiervoor structureel handelingsruimte te creëren, wordt voorgesteld om jaarlijks €20.000 beschikbaar te stellen als kwaliteitsimpuls voor de Speel- & Beweegruimte van Morgen.

Dit budget kan onder andere worden ingezet voor:

- het realiseren van inclusieve speelvoorzieningen;
- het toevoegen van nieuwe speel- en beweegaanleidingen;
- kleinschalige herinrichtingen van bestaande speelplekken;
- verbeteringen van bereikbaarheid en toegankelijkheid;
- campagnes en activiteiten gericht op buitenspelen, bewegen en bewonersbetrokkenheid;
- gemeentelijke cofinanciering voor subsidieaanvragen;
- het benutten van kansen die ontstaan bij andere projecten of ontwikkelingen.

Het uitgangspunt is dat niet-bestede middelen, waar dit financieel-technisch mogelijk is, beschikbaar blijven voor volgende jaren. Hierdoor hoeft het budget niet jaarlijks volledig te worden besteed, maar kan gedurende meerdere jaren financiële ruimte worden opgebouwd voor een grotere ingreep. Daarmee ontstaat een flexibele speelreserve waarmee kan worden ingespeeld op actuele kansen en prioriteiten.

De inzet van dit budget wordt gekoppeld aan het meerjarenprogramma uit hoofdstuk 6.

Inclusie, noodzaak, gebruikswaarde, spreiding en mogelijkheden voor cofinanciering zijn belangrijke criteria bij de prioritering.

7.4 Projectmatige investeringen en gebiedsontwikkelingen

Grotere herinrichtingen en nieuwe speelvoorzieningen kunnen niet uitsluitend vanuit het reguliere beheerbudget of de jaarlijkse kwaliteitsimpuls worden bekostigd. Daarom wordt bij grotere ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen vanaf de planvorming gekeken welke rol spelen en bewegen binnen het project kan vervullen.

De projecten Buitenkans Genhout en Gezonde Buurten Carmelwijk laten zien dat het combineren van spelen met gezondheid, bewegen, vergroening, ontmoeting en leefbaarheid kansen biedt om verschillende middelen en partijen samen te brengen.

Bij toekomstige gebiedsontwikkelingen, woningbouw, infrastructurele projecten, schoolomgevingen en herinrichtingen van de openbare ruimte wordt spelen daarom als integraal onderdeel meegenomen. Op die manier kunnen investeringen in speel- en beweegruimte worden gekoppeld aan de totale gebiedsontwikkeling in plaats van achteraf als afzonderlijke investering te worden toegevoegd.

7.5 Externe financiering en subsidiemogelijkheden

De gemeente maakt actief gebruik van externe financieringsmogelijkheden om de gemeentelijke investeringen in speel- en beweegruimte te versterken. De afgelopen jaren is hiermee reeds ervaring opgedaan via onder andere Pak die Buitenkans, Gezonde Buurten en het SamenSpeelFonds.

Ook gedurende de periode 2026–2032 wordt actief gezocht naar provinciale, landelijke en private regelingen op het gebied van spelen, bewegen, gezondheid, inclusie, leefbaarheid en vergroening. Per project wordt bekeken welke regeling of combinatie van regelingen passend is.

Externe middelen worden nadrukkelijk beschouwd als aanvullende financiering. De uitvoering van het structurele speelbeleid mag niet volledig afhankelijk zijn van incidentele subsidieregelingen. Het voorgestelde jaarlijkse kwaliteitsbudget kan daarbij tevens worden ingezet als cofinanciering, waardoor de gemeente sneller op subsidiemogelijkheden kan inspelen.

Voor kleinere bewonersinitiatieven wordt waar passend aansluiting gezocht bij bestaande lokale regelingen en budgetten voor burgerkracht en participatie.

Hiermee kunnen relatief kleine initiatieven vanuit een kern of buurt worden ondersteund zonder daarvoor afzonderlijk een groot speelproject op te starten.

7.6 Efficiëntie, samenwerking en kostenbewustzijn

Beek streeft naar een slimme, efficiënte uitvoering door:

- Speelruimte-investeringen te koppelen aan andere projecten (zoals rioolvervanging, mobiliteitsmaatregelen of schoolpleinaanpak);
- Hergebruik van toestellen en materialen waar dit verantwoord is;
- Bundeling van werkzaamheden per wijk of kern, voor minder hinder en lagere uitvoeringskosten;
- Samenwerking met inwoners, scholen, welzijnspartijen en externe organisaties bij planvorming, uitvoering en beheer.

Deze werkwijze draagt bij aan kostenbeheersing, versterkt lokaal eigenaarschap en verhoogt de uitvoerbaarheid. Ook wordt verkend of op enkele plekken bewonersinitiatieven of buurtvrijwilligers een rol kunnen spelen bij het licht onderhoud of schoonhouden van speelplekken.

7.7 Financiële strategie richting 2032

De uitvoering van het speelbeleid rust financieel op vier samenhangende onderdelen:

- MJOP en regulier beheerbudget: voor inspectie, onderhoud en vervanging van het bestaande speelareaal;
- Jaarlijkse kwaliteitsimpuls van €20.000: voor beleidsmatige verbeteringen, inclusie, kleinschalige nieuwe voorzieningen en cofinanciering;
- Gebieds- en projectbudgetten: voor grotere ontwikkelingen die kunnen worden gekoppeld aan andere ruimtelijke of maatschappelijke opgaven;
- Subsidies, fondsen en participatiebudgetten: als aanvullende financiering om gemeentelijke investeringen te versterken en snel in te kunnen spelen op initiatieven uit de samenleving.

Voor kleinschalige initiatieven kan onder meer worden aangesloten bij Burgerkracht, Sociale WIFI en de subsidieregeling *Goed I dee Doe Er Iets Mee*, waarvoor jaarlijks circa €10.000 tot €15.000 beschikbaar is.

Door deze middelen per project gericht te combineren, ontstaat een flexibele financiële aanpak. Het reguliere beheerbudget houdt het bestaande speelareaal op niveau, de jaarlijkse kwaliteitsimpuls maakt stapsgewijze verbetering mogelijk en gebiedsbudgetten, subsidies en participatiemiddelen bieden ruimte om grotere projecten én kansrijke lokale initiatieven te realiseren.

Hiermee kan de gemeente gedurende de beleidsperiode inspelen op nieuwe ontwikkelingen en signalen uit de samenleving, zonder dat iedere verbetering volledig afhankelijk is van incidentele financiering.

8. Monitoring, participatie en bijstelling

8.1 Doel van monitoring

De uitvoering van het speelbeleid vraagt om blijvende aandacht voor voortgang, kwaliteit en draagvlak. Monitoring helpt om:

- Inzicht te houden in de uitvoering van het meerjarenprogramma (hoofdstuk 6);
- Te beoordelen of het beleid bijdraagt aan de gestelde doelen en visie;
- Tussentijds bij te sturen waar nodig;
- De betrokkenheid van inwoners en partners vast te houden.

Een gestructureerde aanpak van monitoring voorkomt versnippering, houdt de uitvoering beheersbaar en vergroot het leereffect.

8.2 Tweejaarlijkse monitoring en voortgangsrapportage

Om het beleid uitvoerbaar en overzichtelijk te houden, kiest de gemeente Beek voor een **tweejaarlijkse monitoringscyclus**. Eén keer per twee jaar wordt een integrale voortgangs-rapportage opgesteld waarin wordt weer-gegeven:

- Welke acties per locatie zijn uitgevoerd;
- Wat de fysieke en sociale resultaten zijn;
- Of de beleidsdoelen worden gehaald;
- Welke knelpunten of signalen zijn binnengekomen;
- Of en waar bijsturing nodig is in programmering of prioritering.

De rapportage vormt het kader voor ambtelijke evaluatie en bestuurlijke bespreking. Waar nodig volgt een geactualiseerde uitvoeringsplanning (zie hoofdstuk 6). Tussentijds blijft de voortgang uiteraard wel gevolgd worden binnen project-teams en reguliere overleggen, maar zonder verplichte jaarlijkse rapportage.

8.3 Participatie, signalen en lokaal eigenaarschap

De betrokkenheid van kinderen, ouders, scholen en maatschappelijke organisaties is cruciaal voor een levendig speelnetwerk. Daarom wordt, eveneens in een tweejaarlijkse cyclus:

- Informatie en feedback opgehaald via wijkteams, scholen en buurtvertegen-woordigers;
- Een online peiling of vragenlijst uitgezet bij inwoners (bijv. via gemeentelijke kanalen);
- Kinderparticipatie ingezet bij herinrichtingen of nieuwe speelplekken;
- Teruggekoppeld wat er met input is gedaan.

Daarnaast blijft de gemeente continu bereikbaar voor signalen uit de samenleving. Losse meldingen, suggesties en ideeën worden vastgelegd en meegenomen in de tweejaarlijkse rapportage. Bij urgente of bijzondere situaties kan ook buiten de cyclus om actie worden ondernomen.

Nieuw initiatief: buurtbetrokkenheid bij beheer

Op geselecteerde locaties wordt verkend of buurtbewoners, VvE's of verenigingen zelf een rol kunnen vervullen bij licht onderhoud van speelplekken. Denk hierbij aan het schoonhouden van de omgeving, klein snoeiwerk of het melden van defecten. Dit vergroot het eigenaarschap, vermindert verloedering en draagt bij aan sociale samenhang in de buurt. Waar mogelijk wordt hierbij aangesloten op bestaande buurtinitiatieven of vrijwilligersnetwerken.

8.4 Bijstelling van beleid en programmering

Het speelbeleid is flexibel ingericht, zodat het meebeweegt met ontwikkelingen. Bijstelling is mogelijk op basis van:

- Nieuwe inzichten of beleidsontwikkelingen;
- Subsidiekansen of koppelkansen met andere opgaven;
- Signalen van inwoners of maatschappelijke partners;
- Evaluaties van uitvoering of gebruik van speelvoorzieningen.

Wanneer aanpassing van de koers nodig blijkt, wordt dit ambtelijk voorbereid en bestuurlijk afgestemd. Grote wijzigingen in visie of financiële inzet worden voorgelegd aan college en gemeenteraad.

8.5 Verantwoording en communicatie

Om het draagvlak voor het speelbeleid te behouden en te versterken, wordt ingezet op heldere communicatie. Hierbij wordt:

- Een publieksvriendelijke samenvatting gemaakt van de voortgang (eens per twee jaar);
- Via de gemeentelijke website, nieuwsbrief of sociale media gedeeld wat is bereikt;
- Teruggekoppeld naar betrokken inwoners, scholen of initiatiefnemers;
- Ruimte gemaakt voor het delen van successen, voorbeelden en inspirerende verhalen.

Ook wordt per wijk of buurt geëvalueerd of extra samenwerking met bewoners (bijv. bij onderhoud of toezicht) wenselijk en haalbaar is. Zo wordt speelruimte steeds meer een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeente én samenleving.

9. Uitvoering en organisatie

Coördinatie en verantwoordelijkheden
De uitvoering van het speelbeleid ligt bij de beleidsadviseur Sport, die fungeert als centrale coördinator. Deze rol omvat het bewaken van de voortgang, het afstemmen met betrokken afdelingen (beheer, groen, verkeer, jeugd) en het zorgen voor verbinding met externe partners. De coördinator ziet erop toe dat de beleids-doelen uit dit document leidend blijven bij alle beslissingen en dat keuzes aansluiten bij het meerjarenprogramma.

Samenwerking en participatie
Succesvolle uitvoering vraagt om nauwe samenwerking met inwoners, scholen, verenigingen, welzijnsorganisaties en andere partners. Per project wordt gekeken welke vorm van participatie passend is, van kleinschalige bewonersbijeenkomsten tot kinderontwerp-sessies. Door bewoners en gebruikers actief te betrekken, ontstaat meer draagvlak en worden plannen beter afgestemd op de behoefte.

Communicatie
Heldere communicatie over plannen, voortgang en resultaten is een belangrijk onderdeel van de uitvoering. Projecten en besluiten worden tijdig gecommuniceerd via gemeentelijke kanalen, waarbij aandacht is voor publieksvriendelijke informatie en terugkoppeling naar direct betrokkenen.

Successen en goede voorbeelden worden actief gedeeld om enthousiasme te behouden en nieuwe initiatieven te stimuleren.

Afstemming en bijstelling
De uitvoering wordt eens per twee jaar gemonitord, zoals beschreven in hoofdstuk 8. Op basis van deze rapportages kan de planning worden bijgesteld, nieuwe kansen worden benut en knelpunten worden aangepakt. Grote wijzigingen in inhoud of financiering worden altijd bestuurlijk afgestemd met het college en, indien relevant, de gemeenteraad. Zo blijft het speelbeleid actueel en uitvoerbaar gedurende de hele periode 2026–2032.

10. Slotbeschouwing en doorkijk

Met dit speelbeleid 2026–2032 kiest de gemeente Beek voor een toekomstbestendig, toegankelijk en samenhangend speelnetwerk, waarin alle kinderen en jongeren de kans krijgen om veilig, gezond en met plezier buiten te spelen. De beleidskeuzes en uitgangspunten uit dit document zijn stevig onderbouwd, breed afgestemd met partners en inwoners, en sluiten aan bij de maatschappelijke ambities van Beek.

Het beleid is niet statisch. Via de tweejaarlijkse monitoring (hoofdstuk 8) en de jaarlijkse actualisatie van de uitvoeringsplanning blijft de uitvoering wendbaar en kunnen kansen en ontwikkelingen benut worden. Daarbij speelt de beleidsadviseur Sport de rol van coördinator en aanspreekpunt, in nauwe samenwerking met wijkteams, scholen, maatschappelijke organisaties en inwoners.

De uitvoering rust op vier pijlers:

1. **Toekomstbestendigheid**, waarbij speelplekken duurzaam, flexibel en adaptief worden ingericht en beheerd, zodat ze kunnen meebewegen met veranderingen in de omgeving, demografie, spel- en beweegtrends en weers-omstandigheden. Dit alles met behoud van financiële haalbaarheid op de lange termijn.
2. **Structureel beheer en onderhoud**, verankerd in het MJOP.
3. **Projectmatige investeringen**, waar nodig versterkt met externe financiering.
4. **Lokaal eigenaarschap en participatie**, met ruimte voor bewonersinitiatieven en betrokkenheid bij ontwerp, gebruik en onderhoud.

Door deze aanpak worden de fysieke speel-plekken versterkt, maar ook de sociale kwaliteit van de openbare ruimte vergroot.

Doorkijk na 2032

Tegen het einde van de beleidsperiode wordt in 2031 een integrale evaluatie uitgevoerd. Op basis daarvan kan de raad in 2032 besluiten over verlenging, bijstelling of vernieuwing van het beleid. Ontwikkelingen op het gebied van demografie, ruimtelijke ordening, gezondheid en duurzaamheid worden hierin meegenomen.

Met deze combinatie van visie, flexibiliteit en betrokkenheid legt gemeente Beek een stevig fundament voor een speelvriendelijke en toekomstgerichte leefomgeving, waarin buitenspelen vanzelfsprekend en waardevol blijft voor huidige én toekomstige generaties.

Bijlage: Bronnen en geraadpleegde documenten

Voor de totstandkoming van *Beek Speelt 2026–2032* is gebruikgemaakt van gemeentelijke beleidsdocumenten, landelijke beleidskaders, vakinhoudelijke publicaties en lokaal onderzoek.

Gemeentelijk beleid en lokaal onderzoek

- Gemeente Beek – *Nota Spelen 2013–2016* (2014).
- Gemeente Beek – *Beeks Sportakkoord II: Sport versterkt 2023–2026* (2023).
- Gemeente Beek – *Beek in Beweging – Sportbeleidsvisie 2023–2032* (2023).
- Gemeente Beek – *Inclusieagenda Beek voor Iedereen*.
- Gemeente Beek – *Bestuursakkoord 2022–2026: Daadkrachtig en wendbaar Beek* (2022).
- Gemeente Beek – Enquête *De Speel- & Beweegruimte van Morgen* (2024).
- Gemeente Beek – Inbreng Kindergemeenteraad over spelen en bewegen (2024).
- Dieteren, J. – *Samen op ontdekking in jouw gemeente* (2026).
- Welkenhuysen, R. – *De Speel- & Beweegruimte van Morgen: Een toekomstgerichte verkenning van spelen en bewegen in de buitenruimte van de gemeente Beek* (2024).

Landelijke beleidskaders

- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport – *Hoofdlijnen Sportakkoord II: Sport versterkt* (2022).
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport – *Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)* (2023).
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap – *Programma School en Omgeving* (2024).
- Verenigde Naties – *VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.*

Onderzoek en vakinhoudelijke bronnen

- Jantje Beton – *Onderzoek Buitenspelen 2022.*
- Jantje Beton – *Beheerde speeltuinen zijn belangrijk voor de gezondheid van kinderen en leveren geld op* (op basis van onderzoek van Ecorys).
- Kenniscentrum Sport & Bewegen – *Beweegvriendelijke Omgeving* (BVO-model).
- Kenniscentrum Sport & Bewegen – *Beweegvriendelijke omgeving* (2024).
- Kenniscentrum Sport & Bewegen – *Argumenten voor een beweegvriendelijke omgeving* (2023).
- Kenniscentrum Sport & Bewegen – *Nut en meerwaarde van sport en bewegen in het basisonderwijs* (2020).
- Kenniscentrum Sport & Bewegen – *E-book Buitenspelen* (2023).
- Kenniscentrum Sport & Bewegen – *Toolkit Schoolpleinen.*
- Kenniscentrum Sport & Bewegen – *Inclusieve beweegvriendelijke omgeving.*
- Alles over Sport – *Hoe inclusief zou een speeltuin moeten zijn?* (2022).

www.gemeentebeek.nl

beek

uw gemeente.